

DANSK SELSKAB FOR KLINISK MIKROBIOLOGI

Formandens beretning til DSKMs generalforsamling den 31. marts 2011

Bestyrelsen har bestået af

Helle Krogh Johansen, formand
Bettina Lundgren, næstformand*
Niels Nørskov-Lauritsen, sekretær
Mette Damkjær Bartels, kasserer
Svend Ellermann-Eriksen, næstformand*

*Den 1. september 2010 overtog Svend Ellermann-Eriksen næstformandsposten i bestyrelsen, idet Bettina Lundgren blev ansat som centerdirektør på Rigshospitalet.

Der har været afholdt 9 møder i bestyrelsen siden sidste generalforsamling.

Medlemsstatus

157 ordinære og 14 korresponderende medlemmer.

Nye ordinære medlemmer til godkendelse på generalforsamlingen: Valeria Antsupova, Maria Frølund, Raluca Datcu, Katrine Hartung Hansen, Pia Littauer, Karen Astvad, Tobias Ibfeldt, Hannah Trøstrup, Helge Kjersem, Camilla Holten Møller, Thomas Greve, Oluf Scheel, Marie Louise Jöhnk, Sissel Skovgaard, Anders Rhod Larsen, Rikke Lind Jørgensen og Jon Gitz Holler.

Medlemsmøder

12. marts 2010 - 13. marts 2010

Årsmøde 2010 på Hotel Nyborg Strand, arrangør af den videnskabelige del: Statens Serum Institut, afdeling for bakteriologisk overvågning og infektionshygiejne, mikrobiologi og forskning.

15. marts 2010

Møde i "Biofilm arbejdsgruppen under DSKM", Danmarks Tekniske Universitet. Foredragsholdere: Niels Høiby og Thomas Bjarnsholt (mødeledere), Carl Martin Nilsson, Tim Tolker-Nielsen, Claus Sternberg, Lars Mølbak, Klaus Qvortrup, Michael Kühl, Mustafa Fazli, Irene Dige, Mette Møller Handrup.

18. marts 2010

Generalforsamling med videnskabeligt møde. Foredragsholder Zhijun Song: "Effects of ginseng on biofilm and motilities of *Pseudomonas aeruginosa*".

24. marts 2010

Tværfagligt møde med Dansk Cardiologisk Selskab og Dansk Infektionsmedicinsk Selskab om "Endocarditis", Skejby Universitetshospital. Mødeledere: Henrik Egeblad, Marianne Voldstedlund og Eskild Petersen. Foredragsholdere: Lars Olaison, Rasmus Vedsted Rasmussen, Jesper Smit, Kristine Buchholtz, Kurt Fuursted, Jane B. Knudsen, Magnus Arpi, Christian Hassager, Eskild Petersen, Per Wierup.

11. maj 2010

Møde i Dansk-Fransk Mikrobiologisk Komité Paul Horstmann og Polymorfien på SSI. Mødeleder Knud Siboni. "Emerging resistance mechanisms; update 2010". Foredragsholder: Patrice Nordmann.

6. september 2010

Fællesmøde med Dansk Selskab for Hygiejnesygeplejersker og Statens Serum Institut, på Statens Serum Institut. Mødeledere: Anni Juhl-Jørgensen, Bettina Lundgren og Kåre Mølbak. Foredragsholdere: Katarina Widgren, Steen Ethelberg, Sabrina Bacci, Gry StMartin, Anne Mazick.

DANSK SELSKAB FOR KLINISK MIKROBIOLOGI

---

21. september 2010

DSKMs resistensovervågningsmøde (DANRES), Statens Serum Institut. Foredragsholdere: Annette M. Hammerum (mødeleder), Line Skjødt-Rasmussen, Ulrik Stab Jensen, Stefan Schytte Olsen, Annette M. Hammerum, Helle Krogh Johansen, Ole Heltberg, Steen Hoffmann, Jesper Larsen, Jenny Dahl Knudsen, Brian Kristensen, Frank Hansen, Karin Sixhøj Pedersen, Camilla H. Lester, Claus Østergaard, Ulrik Justesen, Robert L. Skov.

27. september 2010

Møde i ”Biofilm arbejdsgruppen under DSKM”, Det Nationale Veterinære Institut under Danmarks Tekniske Universitet. Mødeledere: Niels Høiby og Thomas Bjarnsholt. Foredragsholdere: Lars Mølbak, Carsten Struve, Malene Cilieborg, Lars Christophersen, Lars Jelsbak, Oana Ciofu.

7. oktober 2010

Fællesmøde med Anvendt Borgernær Teknologi (ABT-fonden), Rigshospitalet. Mødeledere Trine Rolighed Thomsen og Helle Krogh Johansen. Foredragsholdere: Claus Moser, Jørgen Engberg, Thøger Gorm Jensen, Marianne Skov, Kurt Hanberg, Kristian Schønning, Jette Bangsborg, Steffen Bank, Anders Jensen, Bente Olesen, Dennis Schrøder Hansen, Henrik Westh, Sissel Skovgaard, Henrik Vedel Nielsen, Jørgen Kurtzhals, Trine Rolighed Thomsen.

23. november 2010

Efteruddannelsesdag for kliniske mikrobiologer. Mødeleder: Marianne Kragh Thomsen. Foredragsholdere: Inge Panum, Bendt Nielsen, Mette Søgaard, Niels Würigler Hansen, Claus Koch.

23. november 2010

DSKMs forskningspris for klinisk mikrobiologi. Maiken Cavling Arendrup: ”Invasive svampeinfektioner”.

Planlagte medlemsmøder

11. marts 2011 - 12. marts 2011

Årsmøde 2011 på Hotel Nyborg Strand, arrangør af den videnskabelige del: Hvidovre.

Arbejdsgrupper under DSKM

DANres og DANres-M

Se særskilt beretning.

Biofilm arbejdsgruppen

Se særskilt beretning.

Endocarditis arbejdsgruppen

Se særskilt beretning.

Beretninger fra DSKM repræsentanter og øvrige arbejdsgrupper under DSKM

Se særskilte beretninger.

Uddannelsesudvalget

Se særskilt beretning.

Beretning fra inspektorerne

Se særskilt beretning.

Øvrige sager

Videnskabelige møder og efteruddannelsesdag

DSKM har igen i år været vært for eller medarrangør af en række videnskabelige møder. Ved et af møderne var der deltagelse af en udenlandsk foredragsholder (Patrice Nordmann, Frankrig).

DSKM afholdt i samarbejde med KMO sin syvende efteruddannelsesdag den 23. november 2010. Årets to specialespecifikke kurser ("Klinisk virologi og serologi" og "Epidemiologi") leverede traditionen tro hovedparten af foredragene. Igen i år havde vi forskerprisoverrækkelsen midt på dagen (se særskilt omtale).

Bestyrelsen vil gerne takke alle mødearrangører og foredragsholdere for det store og flotte arbejde, de har gjort for at lave møder i DSKM regi, men naturligvis også medlemmerne for at støtte op om møderne. Et af de møder, som desværre gennem årene har haft en faldende tilslutning, er DSKMs efteruddannelsesdag. Det faglige niveau er altid højt, og foredragene er inspirerende. På den baggrund undrer det bestyrelsen, at tilslutningen til dette arrangement ikke er større. Der lægges mange kræfter i at lave en efteruddannelsesdag, og bestyrelsen ønsker derfor ved generalforsamlingen at lægge op til en generel drøftelse af efteruddannelsesdagen. Dagen var oprindeligt tænkt som en mulighed for selskabets speciallæger til at opdatere deres faglighed med den nyeste viden, som fremlægges på de specialespecifikke kurser for vores uddannelsessøgende læger.

DSKMs forskningspris

Siden 1977 har DSKM haft forskellige forskningspriser (Schering-Plough Prisen, Bayer Prisen og Wyeth Prisen). Imidlertid besluttede bestyrelsen at ophøre med de sponsorerede priser og i stedet indstifte vores egen pris "DSKMs forskningspris for klinisk mikrobiologi", som vi alene er ansvarlige for. Prisen vil blive uddelt en gang om året ved et fagligt møde, som overværes af et stort antal kliniske mikrobiologer. Formålet er at hædre et medlem af DSKM, som anerkendelse for dennes særlige videnskabelige indsats inden for klinisk mikrobiologi.

Årsmøde

DSKMs årsmøde blev for tredje gang holdt på Hotel Nyborg Strand. Igen i år nåede deltagerantallet op over 100, og der var 19 udstillere. Bestyrelsen takker alle fra klinisk mikrobiologisk afdeling på Statens Serum Institut for deres store arbejde i forbindelse med fredagens faglige arrangement og alle deltagere i lørdagens fagpolitiske diskussioner.

DSKMs hjemmeside

Husk at benytte vores hjemmeside, her kan man altid finde nyt om videnskabelige møder, uddannelse og andet, som har med specialet at gøre. Bioanalytiker Heidi Staal-Nielsen er stadig vores engagerede og dygtige web-master, og vi er glade for at Heidi fortsat sørger for en let tilgængelig og overskuelig hjemmeside til glæde for alle.

DSKM er et åbent selskab

Efter ønske fra flere medlemmer og drøftelse på årsmødet i 2010 fremsatte bestyrelsen forslag om vedtægtsændringer ved generalforsamlingen, som gør afgørende op med den "relative lukkethed" der hidtil havde været i selskabet omkring optagelse af nye medlemmer i DSKM. Tidligere var det kun speciallæger, læger som var påbegyndt speciallægeuddannelse eller læger, der havde haft mindst 2 år ansættelse på en klinisk mikrobiologisk afdeling eller anden Afdeling, som havde humanmedicinsk mikrobiologi som sit væsentligste arbejdsområde, der kunne blive medlemmer af DSKM. Ikke-lægelige akademikere skulle have haft ansættelse på ovennævnte afdelinger i mindst 2 år for at blive medlem. Det er nu ændret til, at alle læger med interesse for klinisk mikrobiologi og øvrige akademikere ansat ved en klinisk

DANSK SELSKAB FOR KLINISK MIKROBIOLOGI

---

mikrobiologisk afdeling eller anden afdeling med human-medicinsk mikrobiologi som sit væsentligste arbejdsområde, kan optages som medlemmer.

Bestyrelsen håber, at vedtægtsændringerne må blive til gavn for selskabet fremover.

Medlemshenvendelse til DSKM vedr. besparelser i Region Midtjylland

Ultimo januar fik bestyrelsen en henvendelse fra overlæge Jørgen Prag, Klinisk Mikrobiologisk Afdeling i Viborg i anledning af de foreslåede besparelser i Region Midtjylland.

Bestyrelsen udfærdigede et brev, hvori vi bl.a. pointerede at: ”DSKM mener, at det er yderst vigtigt, at specialevejledningens krav og anbefalinger overholdes, således at speciallægenormeringen i fremtiden er på et sådant niveau, at der sikres hyppigt fremmøde af speciallæger på de hospitaler som betjenes. Fastholdelse af speciallægernes masse er essentiel for en fortsat rationel antibiotikaterapi, for rekruttering, uddannelse og fastholdelse af yngre læger i specialet, for optimal rådgivning i forhold til andre specialer samt for en høj lægefaglig kvalitet set i lyset af implementering af den Danske Kvalitetsmodel, især på det sygehushygiejniske område. Med de foreslåede fusioner vil DSKM pege på, at man i Region Midtjylland skal sørge for at leve op til Sundhedsstyrelsens specialevejledning for klinisk mikrobiologi”.

Brevet kan læses i dets fulde ordlyd på hjemmesiden under Bestyrelse, beretninger og referater.

DANRES

DANRES er en arbejdsgruppe under DSKM med deltagelse af alle danske klinisk mikrobiologiske afdelinger, Statens Serum Institut og DSKM. Endelige anbefalinger og retningslinjer bør ifølge kommissoriet for gruppen godkendes af DSKM's bestyrelse. I forbindelse med ESBL-prævalensundersøgelsen i oktober 2009 konkluderede enkelte af gruppens medlemmer på datamaterialet og meldte dette ud på hele gruppens vegne i EPI-nyt. Dette til trods for at der internt var uenighed om tolkningen af data. Anbefalingerne var ikke som foreskrevet i kommissoriet for DANRES forelagt bestyrelsen til godkendelse på vegne af samtlige danske klinisk mikrobiologiske afdelinger, som bidrager med data. Bestyrelsen igangsatte derfor ved det seneste DANRES møde en principiel diskussion af strukturen i samarbejdet, afklaring af den tætte snitflade til Statens Serum Institut og DANMAP, generelle kommandoveje samt ejerskab og medforfatterskab ved publikation af data. Diskussionen pågår stadig.

Nationale kliniske retningslinjer

Processen med de ”Nationale Kliniske Retningslinjer” er genoptaget og Lægevidenskabelige Selskaber (LVS, tidligere Dansk Medicinsk Selskab, DMS) er sammen med Lægeforeningen, Danske Regioner og Sundhedsstyrelsen startet på at udarbejde et koncept for projektet. Finansieringsdelen er endnu uafklaret, men LVS arbejder på at ”tilvejebringe de bedst mulige arbejdsforhold for de faglige miljøer”. Sundhedsstyrelsen har ansøgt ABT-fonden med henblik på at tilvejebringe ressourcer til projektet. De Nationale Kliniske Retningslinjer er en beskrivelse af den bedste behandling af en lidelse baseret på en national sundhedsfaglig konsensus om, hvad der er den bedste diagnostik, behandling og efterbehandling. Der er kliniske retningslinjer for alle specialer og for at sikre den løbende opdatering vil det faglige ansvar for retningslinjerne blive placeret i de videnskabelige selskaber.

Lægevidenskabelige Selskaber (LVS)

I et forsøg på at optimere arbejdsgangene i LVS er der blevet ansat en chefkonsulent. For DSKM har dette betydet, at et stort antal sager, relevante som irrelevante, ugentligt udsendes fra LVS til os. Sager af betydning for medlemmerne sendes i høring, fx ”Konkrete

forhindringer af sundhedsvidenskabelig forskning”, ”Smitsomme sygdomme hos børn og unge. Vejledning om forebyggelse i dagsinstitutioner, skoler mv.”, ”Den Danske Kvalitetsmodel på det præhospitale område”, ”Styring af infektionshygiejne i Sundhedssektoren: del 3 - intravaskulære katetre”. Bestyrelsen takker alle, som har bidraget med høringssvar.

Opdatering af DSKMs referenceprogram

Brita Bruun har tilbudt at opdatere referencetabellerne på DSKM hjemmeside for identifikation af klinisk vigtige bakterier. Bestyrelsen takker Brita for dette arbejde.

Specialeplan

Medio juni kom Sundhedsstyrelsen med den endelig specialevejledning for klinisk mikrobiologi. Hovedfunktionsniveau er tildelt alle klinisk mikrobiologiske afdelinger og omfatter laboratoriediagnostik af sygdomsfremkaldende mikroorganismer (bakterier, virus, svampe og parasitter) samt rådgivning.

Regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner er tildelt på baggrund af patientunderlag efter ansøgning fra de respektive afdelinger og følger de anbefalinger, som specialearbejdsgruppen fremlagde i 2008. Sundhedsstyrelsen har ikke meldt ud om udviklingsfunktioner i vores speciale

Det landsdækkende uddannelsesråd for klinisk mikrobiologi

Der har været afholdt to møder i rådet. I lighed med andre specialer er det er blevet besluttet at decentralisere uddannelsesrådet, således at der fremover vil blive holdt et regionalt møde og et landsdækkende koordinerende møde. Årsagen til regionaliseringen er dels, at vi har mere end 5 hoveduddannelsesforløb, dels at man i ”Sekretariatene for Lægelig Videreuddannelse” ønsker at medvirke til at sikre de lokale implementeringer af de klinisk pædagogiske tiltag med relation til den kliniske basisuddannelse og speciallægeuddannelsen. I tråd med dette er ansættelsesudvalgene i specialet også blevet regionaliseret svarende til de 3 uddannelsesregioner. Den faglige profil er rettet til, så den passer til de nye forhold i specialet.

Der var desværre ikke tilslutning nok blandt vores uddannelsessøgende læger til at afholde vores eget forskningstræningsmodul, som tidligere har været holdt som specialespecifikt kursus af Niels Høiby og Henrik Schønheyder. Kursister der mangler dette modul i deres speciallægeuddannelse henvises til lignende kurser, som udbydes af fx universiteterne.

Målbeskrivelsen for speciallægedannelsen i klinisk mikrobiologi er blevet revideret og godkendt af Sundhedsstyrelsen. I modsætning til tidligere angiver den nye målbeskrivelse minimumskrav. I målbeskrivelsen er der lavet en kolonne med tidsangivelser, således at den også kan benyttes som logbog. Den godkendte målbeskrivelse og logbog kan findes på DSKMs hjemmeside. Bestyrelsen har besluttet, at læger i hoveduddannelse skal benytte den nye logbog, hvis man er startet i hoveduddannelse per 1. marts 2010, hvorimod man *kan* benytte den nye logbog, hvis man er startet i hoveduddannelse før 1. marts 2010. Såfremt kursister, der tidligere har benyttet den gamle logbog, vil overgå til den nye logbog, vil vi opfordre til, at de uddannelsesansvarlige læger på de klinisk mikrobiologiske afdelinger handler ud fra konduite og laver overførsler af tidligere attestationer samlet.

Sundhedsstyrelsen fremsendte en anmodning om udarbejdelse af målbeskrivelser for tredjelandes speciallæger ved prøveansættelse af et halvt års varighed i en klinisk mikrobiologisk afdeling i forbindelse med opnåelse af varig autorisation og speciallægeanerkendelse. På DSKM's vegne udarbejdede Helga Schumacher en mini-udgave af vores målbeskrivelse, som især fokuserer på diagnostik, rådgivning og kommunikative evner.

Ansættelsesudvalget til hoveduddannelsesstillinger Region Øst

Det var første gang der blev benyttet regionale ansættelsesudvalg. Der var 3 ansøgere til 3 hoveduddannelsesforløb i Region Øst. Det blev besluttet at ansættelsessamtalerne skulle forløbe på samme måde som de foregående to år. Ansøgerne blev interviewet af en 3-mands gruppe bestående af en hovedinterviewer (uvildig person, der ikke har personligt kendskab til

ansøgeren), en gennemgående YL-repræsentant og en person, som har et personligt kendskab til ansøgeren. Ansøgerne fik alle stillet de samme kliniske og laboratoriemæssige spørgsmål. Efter samtalerne takkede alle 3 ansøgere ja til de stillinger, som de blev tilbudt.

Næste hoveduddannelsesstillingsopslag bringes den 7. november 2011 med ansøgningsfrist den 21. november og tiltrædelse den 1. marts 2012. Ansættelsessamtalerne er planlagt til at finde sted den 13. december 2011.

Ansættelsesudvalget til hoveduddannelsesstillinger Region Syd/Nord

Der var 1 ansøger til ét hoveduddannelsesforløb i Region Syd, og 1 ansøger til 2 hoveduddannelsesforløb i Region Nord. Ansættelsessamtalerne forløb som almindelige ansættelsessamtaler, hvor repræsentanterne for den primære uddannelsesafdeling var de primære interviewere, og de øvrige deltagere stillede supplerede spørgsmål. Begge ansøgere blev ansat.

Det er planlagt, at det ubesatte hoveduddannelsesforløb (Aarhus/Aalborg) slås op til besættelse pr. 1. september eller 1. oktober 2011.

Biosikring

I anledning af loven om biosikring af laboratorier udpegede DSKM's bestyrelse Niels Højby og Svend Ellermann-Eriksen som ansvarlige på området. Loven om biosikring er fremkommet efter en sikkerhedsrådsbeslutning i FN for nogle år siden. De klinisk mikrobiologiske afdelinger er derfor underlagt denne beslutning og skal efterkomme de krav, der står i loven. Biologiske stoffer er ikke kontrolbelagt, når de optræder i miljøet, herunder i klinisk prøvemateriale. Vælger man at gemme kontrolbelagte mikroorganismer, eller arbejde videnskabeligt med dem udover den periode hvor der arbejdes på at stille diagnosen, skal laboratoriet sikres, bl.a. med aflåselige laboratorier, skabe, frysere, adgangskort mv.

Bestyrelsen har haft "Vejledning om udslip af stoffer og materialer omfattet af Bekendtgørelse nr. 981 af 15/10/2009..." til høring, og fundet, at den er kompliceret og i sin nuværende form ikke anvendelig i det daglige kliniske arbejde. DSKM har anført, at vi er betænkelige i forhold til den skadelige virkning, bekendtgørelsen vil kunne få på klinisk mikrobiologisk diagnostik og uddannelse i Danmark. Læger og bioanalytikere vil fremover kun kunne arbejde med de sikkerhedsbelagte mikroorganismer i særligt sikrede laboratorier, eller såfremt de findes i patientprøver. Derved vil uddannelsen blive svækket, og udbrud af infektioner med sikkerhedsbelagte mikroorganismer vil kunne blive overset. Reglerne vil formentlig medføre, at udbrudsopsporing og typning af disse mikroorganismer delvist vil ophøre, da der ikke vil være ressourcer til sikret opbevaring eller den bekostelige forsendelse til fx. Statens Serum Institut, hvorfor de fleste afdelinger vil vælge at destruere isolaterne. DSKM har opfordret til, at de praktiske tiltag, som vejledningen foreskriver, gennemtænkes grundigt i forhold til den forventede effekt.

Highlights fra klinisk mikrobiologi

DSKM blev inviteret til at bidrage med highlights til et af Ugeskriftets numre i 2011. Michael Kemp, Bente Gahrn-Hansen og Thøger Gorm Jensen takkes for deres bidrag om "Identifikation af mikroorganismer med massespektrometri".

Nationalt Antibiotikaråd

Regeringen har nedsat et "Nationalt Antibiotikaråd" med det formål at fremme hensigtsmæssig brug af antibiotika i Danmark. Rådet er et tværgående, koordinerende organ og har bl.a. til opgave at følge den nationale og internationale udvikling af antibiotikaforbrug og -resistens hos mennesker og dyr, samt rådgive Sundhedsstyrelsen, Fødevarestyrelsen og andre relevante nationale og regionale myndigheder om hensigtsmæssig anvendelse af antibiotika i Danmark. DSKM har udpeget Henrik Schønheyder til denne opgave. Rådet har formandskab og sekretariatsfunktion i Center for Forebyggelse i Sundhedsstyrelsen. Det første møde blev afholdt i november 2010.

Borrelia-diagnostik

I en artikelserie i Dagbladet Information den 3. og 4. maj 2010 blev det kritiseret, at der manglede deklareret af interessekonflikter hos en af forfatterne til 2006-udgaven af Borrelia-klaringsrapporten. Dette var blevet korrigeret i 2009-udgaven på hjemmesiden. Samtidig blev der i artikelserien rejst tvivl om validiteten af retningslinjerne vedrørende klinisk og laboriemæssig rutinediagnostik af Borrelia. På den baggrund skønnede DSKM, at det var vigtigt at bakke rapportens forfatterpanel op i deres kronik i Ugeskrift for Læger den 7. juni 2010. Rapporten hviler på den bedste evidens, og de generelle anbefalinger er i overensstemmelse med lignende guidelines fra USA, Tyskland, Sverige og EU på området.

Den Danske Mikrobiologi Database (MiBa)

Fra DSKM's hjemmeside findes nu et link til MiBas hjemmeside. Læger på klinisk mikrobiologiske afdelinger kan få adgang ved at udfylde blanketten "Anmodning om brugeradgang til Den danske mikrobiologidatabase". Blanketten skal underskrives af afdelingens ledende overlæge og sendes til: Statens Serum Institut, Epidemiologisk afdeling, Att. Marianne Voldstedlund (MV), eller scannes og sendes per e-mail til miba@ssi.dk. Ved godkendelse hos MV, vil man modtage brugernavn og password til MiBa. Laboratoriesystemerne har nu en "knap" til direkte forespørgsel i MiBa på den patient der arbejdes med.

Marts 2011, Helle Krogh Johansen, formand